

Curatorial > SONDES

Amb aquesta secció, RWM continua una línia de programació destinada a explorar el complex mapa de l'art sonor des de punts de vista diferents organitzats en cicles de comissariat.

SONDES arrenca de les contraposicions conceptuals de Marshall McLuhan per a analitzar i exposar com la recerca d'un nou llenguatge sònic es va accelerar després del col·lapse de la tonalitat del segle XX. La sèrie observa les diferents sondes i experiments que es van llançar al llarg del segle passat a la recerca de nous recursos musicals i d'una nova estètica per a adequar la música a un món transformat i desorientat per la tecnologia.

A càrrec de Chris Cutler.

Continguts del PDF:

- 01. Llista de temes
- 02. Notes
- 03. Crèdits
- 04. Agraïments
- 05. Llicència

A principis dels setanta, Chris Cutler va co-fundar The Ottawa Music Company –una orquestra de 22 compositors de rock– abans d'incorporar-se a les files del grup experimental britànic Henry Cow. Posteriorment va co-fundar diversos grups amb membres de diferents nacionalitats, com ara Art Bears, News from Babel, Cassiber, The (ec) Nudes, p53 i The Science Group, a més de ser membre permanent de les bandes americanes Pere Ubu, Hail i The Wooden Birds. D'altra banda, Cutler ha participat en nombrosos projectes teatrals, cinematogràfics i radiofònics, i segueix col·laborant amb Fred Frith, Zeena Parkins, Jon Rose, Tim Hodgkinson, David Thomas, Peter Blegvad, Daan Vandewalle, Ikue Mori, Lotte Anker, Stevan Tickmayer, Annie Gosfield i els compositors espectralistes Iancu Dumitrescu i Ana Maria Avram. També és membre permanent dels grups The Bad Boys (Cage, Stockhausen, Fluxus...), The Artaud Beats i The Artbears Songbook.

Entre els seus projectes recents destaquen encàrrecs per a la ràdio, diverses bandes sonores, peces per al Hyperion Ensemble, *Signe de Trois* per a sistema multi-canal, un projecte d'un any de durada de paisatges sonors diaris per a l'emissora londinenca Resonance FM i p53 per a orquestra i solistes. És el fundador i director del segell independent ReR Megacorp i del servei de distribució artístic Gallery and Academic, editor de les antologies *Unfiled*, i autor de *File Under Popular*, a més de molts altres articles publicats en setze llengües. Durant un temps va formar part del professorat de la Museum School a Boston i imparteix classes arreu del món sobre temes relacionats amb la música i la teoria.

www.ccutler.com/ccutler

SONDES #9.2

Auxiliars

Auxiliars recopila materials relacionats amb cada episodi de SONDES per oferir una visió més àmplia i immediata del tema tractat. Són una mostra, més que un vehicle d'escolta profunda; una pista del que es podria trobar investigant més a fons, i per això la majoria són fragments editats de peces més llargues. La idea és també mirar de donar el mateix protagonisme al perifèric i al central, per evitar privilegiar el que se sol considerar seriós per damunt dels anomenats gèneres populars. Aquest auxiliar investiga tècniques esteses per vents i percussió.

01. Llista de temes

00:00 Icona

Gregorio Paniagua, 'Anakrousis', 1978

00:06 George Kollias, exercici de velocitat (fragment), 2013

George Kollias és un bateria de heavy metal grec, molt conegut per la seva tècnica de pedal, en la qual alterna de forma extremadament ràpida cops de punta i taló des del turmell, per aconseguir velocitats vertiginoses. En aquest fragment de youtube, ensenya als seus potencials estudiants la seva ronda d'exercicis habitual.

01:07 Luciano Berio, 'Sequenza VII for Oboe' (fragments), 1969

Entre 1958 i 2002, Luciano Berio va escriure una sèrie de catorze filigranes per a instruments solistes sota el títol genèric de *Sequenza*, que explorava minuciosament una àmplia gamma de tècniques esteses. La sèrie aprofundeix de manera brillant en catàlegs de tècniques esteses escrites per a virtuoses, amb la qual cosa l'escriptura és sovint força oberta i flexible, permetent que l'interpret, com els virtuoses d'antany, faci una contribució notable al resultat final de l'obra. Aquesta 'Sequenza' per oboè va ser escrita originalment per a Heinz Holliger i aquí està interpretada per Jacqueline Leclair, que va produir una edició revisada de la partitura l'any 2000.

02:36 Roscoe Mitchell, 'Congliptious/Old' (fragments), 1968

L'Art Ensemble of Chicago, abans que adoptessin el nom. Roscoe Mitchell, saxos alt, soprano i baix, flauta i flauta dolça, amb Lester Bowie, trompeta, fliscorn, corneta, Malachi Favors, baixos i Robert Crowder, bateria. Els membres fundadors de l'Association for the Advancement of Creative Musicians (AACM) a Chicago, es van decantar per un camí estètic més influenciat per la música europea contemporània que els seus coetanis de Nova York, i van adoptar més tècniques esteses que la majoria dels músics de jazz americans de l'època.

03:26 Gene Krupa, 'Drum Boogie', 1941

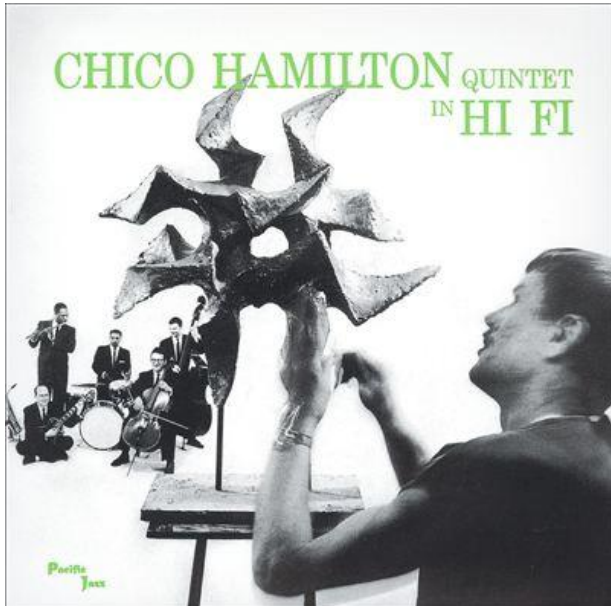
De la pel·lícula *Ball of Fire* – la veu que xiuxiueja els números és de Barbara Stanwyck. Krupa toca amb dos llumins sobre una caixa de llumins i al final els encén.

03:54 Luciano Berio, 'Sequenza X for Trumpet in C and Piano Resonance' (fragments), 1984

Encarregada per la Filharmònica de Los Angeles per a Thomas Stevens i interpretada aquí per William Formen, la peça inclou diverses tècniques de llengua, tons de pedal i trèmols de vàlvula, amb especial èmfasi en la modulació constant del timbre.

05:48 John Coltrane, '0M Part 1' (fragment), 1965

"Om és la primera vibració (aquest so, aquest esperit que estableix l'existència de tota la resta). És La Paraula de la qual provenen tots els homes i les coses, inclosos tots els possibles sons que aquest home pot vocalitzar. És la primera

[Chico Hamilton Quintet 'In Hi-Fi', 1956]

síl-laba, la paraula primària, la paraula del Poder.” Coltrane a les notes de la coberta de l'àlbum, publicat el 1968.

07:19 Luciano Berio, 'Gesti' (fragments), 1966

Aquesta no forma part de la sèrie *Sequenza*, però podria haver-ho fet ja que incorpora els mateixos principis. Escrita per a Frans Brüggen i interpretada aquí per Lucia Mense, la peça requereix cantar amb/a l'instrument.

08:40 Luciano Berio, 'Sequenza XII for Bassoon' (fragments), 1995

Escrita originalment per al fagotista francès Pascal Gallois, aquesta versió està interpretada per Noriko Shimada, i requereix respiració circular, una gran quantitat de glissando, manipulació de la canya i una varietat d'artefactes sonors produïts cantant al propi fagot.

10:38 Vinko Globokar, 'Voix Instrumentalisée' (fragment), 1973

Per clarinet baix, en aquest cas interpretada per Lisa Preimesberger, el 2012. Per tocar aquesta peça es retira el broquet i l'interpret ha de cantar, parlar i bufar a l'instrument al mateix temps que toca les notes amb els dits, sovint produint sons de tecles molt audibles. El text es basa en la frase "L'art et la science ne peuvent exister sans la possibilité d'exprimer des idées paradoxales."

12:25 Karlheinz Stockhausen, 'Der Jahreslauf' (fragments), 1977

Per quatre ballarins-mims, un actor, tres mims, una nena, una dona bonica, una orquestra gagaku, cintes i projecció de so. Encarregada pel Teatre Nacional de Tòquio i estrenada per l'Ensemble Imperial de Gagaku. En totes les actuacions posteriors, a partir de 1979, es van substituir els instruments per instruments europeus: tres harmòniums, enclusa, tres flautins, bongo, tres saxos soprano, bombo, clavicordi i guitarra.

15:41 Erwin Schulhoff sota el nom d'Eman Balzar, (editada) 'Susi', 1937

Un altre compositor sense por dels saxos va ser el gran (i sovint oblidat) compositor txec i en algun moment dadaïsta, Erwin Schulhoff: molt respectat en la seva carrera com a compositor contemporani, a més de ser un dels primers pianistes de jazz d'Europa. Com a resultat d'aquests dos crims, i per ser jueu amb tendències comunistes, va acabar a la llista negra de compositors degenerats dels nazis. Durant un temps va sobreviure treballant sota diversos pseudònims, entre ells Eman Balzar. El 1941 la Unió Soviètica va aprovar la seva petició de ciutadania, però va ser detingut abans que pogués sortir i deportat al camp de concentració prop de Wülzburg, on va morir el 1942.

18:20 Michael Reudenbach, 'Mirlitonades pour petite flûte' (fragments), 1991

Michael Reudenbach, nascut el 1956, va començar estudiant música eclesiàstica i més tard va ser alumne de Helmut Lachenmann i Mathias Spahlinger. Aquesta peça explora el flautí.

20:04 Elliott Carter, 'Canto' (fragments), 1966

Una de vuit peces per a timbals escrites com a estudis en la modulació de tempo i l'ús d'acords de quatre notes, sis de les quals van ser compostes el 1950 i dues ('Canto' és una d'elles) el 1966. Totes les peces exploren tècniques esteses: tocar amb la part posterior final de les baquetes, variacions en el punt de copeig a la pell de tambor, glissando, i vibracions harmòniques. 'Canto' es toca amb baquetes de caixa, fent molt ús d'un glissando continu. Carter va néixer el 1906 i va morir el 2012, i va ser un artista molt actiu durant tota la seva llarga vida.

21:28 Seijiro Murayama, 'Snare No. 2' (fragment), 2009

D'un CD de peces molt simples per a tambor del percussionista japonès Seijiro Murayama. Aquesta sona com si utilitzés els raspalls metàl·lics de manera molt poc convencional.

22:39 The Chico Hamilton Quintet, 'Drums West' (fragment), 1956

Chico Hamilton va ser una figura fascinant en la història del jazz de mitjan el segle XX (la llista d'artistes amb qui va tocar en la seva llarga carrera professional inclou noms com Charles Mingus, Illinois Jacquet, Dexter Gordon, Buddy Collette, Lionel Hampton, T-Bone Walker, Lester Young, Count Basie, Duke Ellington, Billy Eckstine, Nat King Cole, Sammy Davis Jr., Billie Holiday, Gerry Mulligan, Lena Horne i Fred Astaire). Va ser una figura important en l'escena del jazz de la costa oest, amb nombroses bandes sota el seu propi nom. Entre elles, el grup amb el violoncel·lista Fred Katz que barrejava música de cambra i jazz.

[Spike Jonze and his City Slickers]

La meva oïda em diu que aquest solo està tocat amb els dits.

23:33 Big Jay McNeely, 'Deacon's Hop' (editada), 1949

Hi ha deu milions de temes de honkin' sax (més o menys "saxo a botzinades") a *The Naked City* i aquest és un dels millors. L'estil es va fer famós gràcies a Illinois Jacquet a mitjan anys quaranta, i Big Jay va ser un dels seus majors exponents.

24:38 Grimethorpe Colliery Band, 'Danny Boy' (editada), 1965

Gravat per a la pel·lícula *Brassed Off*, aquest tema és obra d'una de les grans bandes de metalls del nord, amb els seus característics timbres exquisits. En total: una corneta soprano mi bemoll, nou cornetes si bemoll, un fliscorn, tres trompes alt, dos bombardinos barítors, dos trombons tenor, un trombó baix, dos bombardinos, dues tubes mi bemoll i dues tubes si bemoll.

26:12 Hans Werner Henze, 'Prison Song' (fragment), 1971

Compositor contemporani alemany nascut el 1926, Hans Werner Henze va escriure aquesta versió d'un poema d'Ho Chi Minh per al percussionista japonès Stomu Yamashta. Per a cinta, flauta asiàtica i diversos instruments de percussió exòtics construïts per a la peça pels escultors François i Bernard Baschet; tots ells de metall, excepte el trombó de vidre. El percussionista reacciona i imita els sons en la cinta, que representen el món immediatament fora de la seva cel·la.

27:00 George Russell, 'Chromatic Universe Part 1' (fragment), 1960

George Russell va ser un experimentador incansable; un bateria que es va convertir en pianista i va arribar a capitanejar diverses bandes d'avantguarda a Amèrica i a Europa. És especialment conegut (dins de l'escena) per haver desenvolupat, al seu llibre de 1953 *Lydian Chromatic Concept of Tonal Organization*, una teoria harmònica sovint anomenada modal, que va transformar de cap a peus el vocabulari del jazz. Aquesta va arribar al gran públic de la mà de Miles Davis, que la va aplicar al seu conegut *Kind of Blue*. En aquesta introducció a un tema, s'utilitza un collaret per tocar un bongo.

27:56 Spike Jones and his City Slickers, 'Hotcha Cornia (Black Eyes)' (fragments), 1942

Un altre bateria, nascut el 1911 i de caire còmic, Jones va dirigir un grup de virtuoses inspirats que es dedicaven a tocar paròdies absurdes de cançons populars que, de vegades, fregaven la genialitat. Creatius com ben pocs, cap banda va demostrar millor que ells el vincle entre la improvisació, les tècniques esteses i la comèdia: un lloc on les tècniques més extravagants es poden emprar de manera virtuosa i sense fer cap mal.

29:10 Michael Pisaro & Greg Stuart, 'Ricefall' (fragment), 2010

Una gran quantitat d'arròs, a diferents densitats, es deixa caure sobre una llarga llista d'objectes (metall, fusta, pedra, plàstic, paper, fulles seques, ceràmica, etc.) durant uns 16-18 minuts. Aquesta versió, amb diverses pistes superposades, és una col·laboració entre el guitarrista i compositor nord-americà Michael Pisaro i Greg Stuart.

Icona

Gregorio Paniagua, 'Anakrousis', 1978

02. Notes

Sobre la durada i els talls

L'objectiu d'aquests programes és proporcionar una visió pràctica de les sondes analitzades. Normalment, això implica extreure fragments breus de peces musicals més llargues. I això, per descomptat, compromet la integritat i altera el context inherent als treballs originals. En algunes ocasions també he unit diferents seccions d'una mateixa peça per il·lustrar millor el tema. Per tant, els exemples que sonen als programes no es poden de confondre amb les pròpies obres. Sempre que veieu la paraula "fragment" després d'un títol en la transcripció del programa, es tracta d'un exemple, no de la composició tal com va ser concebuda i dissenyada. Si alguna cosa us crida l'atenció, sisplau, aneu a l'original.

Notificació

Si voleu rebre un avís quan publiquem una nova sonda, envia un correu a remegacorp@dial.pipex.com amb "Probe Me" a l'assumpte.

03. Crèdits

Gravat a Studio Midi-Pyrénées. Enginyer de so: Bob Drake.

04. Agraïments

Gràcies a Bob Drake, Philippe Glandien, Bill Sharp, Dave Petts i Chuck O' Meara.

05. Llicència

2014. Tots els drets reservats. © dels temes dels artistes i/o dels segells discogràfics.

Ràdio Web MACBA és un projecte de recerca i divulgació sense ànim de lucre. S'han fet totes les gestions per identificar els propietaris dels drets d'autor. Qualsevol error o omissió accidental, que haurà de ser notificat per escrit a RWM, serà corregit en la mesura possible.